

Palvelubarometri

palta

Tammikuu 2022

Paltan Palvelubarometri kokoaa yhteen yksityisten palvelualojen tilannekatsauksen muun muassa palveluyritysten määrästä ja sen kehityksestä, alojen työllisten tiedoista ja palveluiden ulkomaankaupan keskeisistä luvuista.

Yhteenveto

- **Yrityskannan kehitys:**

- Suomessa toimii lähes 190 000 palveluyritystä, mikä on 64 % kaikista Suomen yrityksistä. Keskimäärin palveluyritysten määrä on kasvanut viime vuosina 20 000:lla vuosittain.
- Yli 16 000 palveluyritystä on lopettanut toimintansa korona-aikana, ja uusia yrityksiä on perustettu palvelualoille aiempaa vähemmän.

- **Työllisyys:**

- Yksityiset palvelut työllistävät noin miljoona ihmistä Suomessa.
- Viime vuoden lopulla palvelualoilla oli 28 000 työllistä enemmän kuin kaksi vuotta sitten. Työllisyyskehitys on ollut hyvin eritahtista eri aloilla ja työvoimaa on siirtynyt aloilta toisille. Esimerkiksi liikenteessä ja logistiikassa työllisiä oli viime vuoden lopulla edelleen yhteensä 13 000 vähemmän kuin ennen koronaa matkailualan ja henkilöliikenteen vaikean tilanteen vuoksi. Asiantuntijapalvelut työllistävät 30 000 työntekijää enemmän kuin kaksi vuotta sitten.

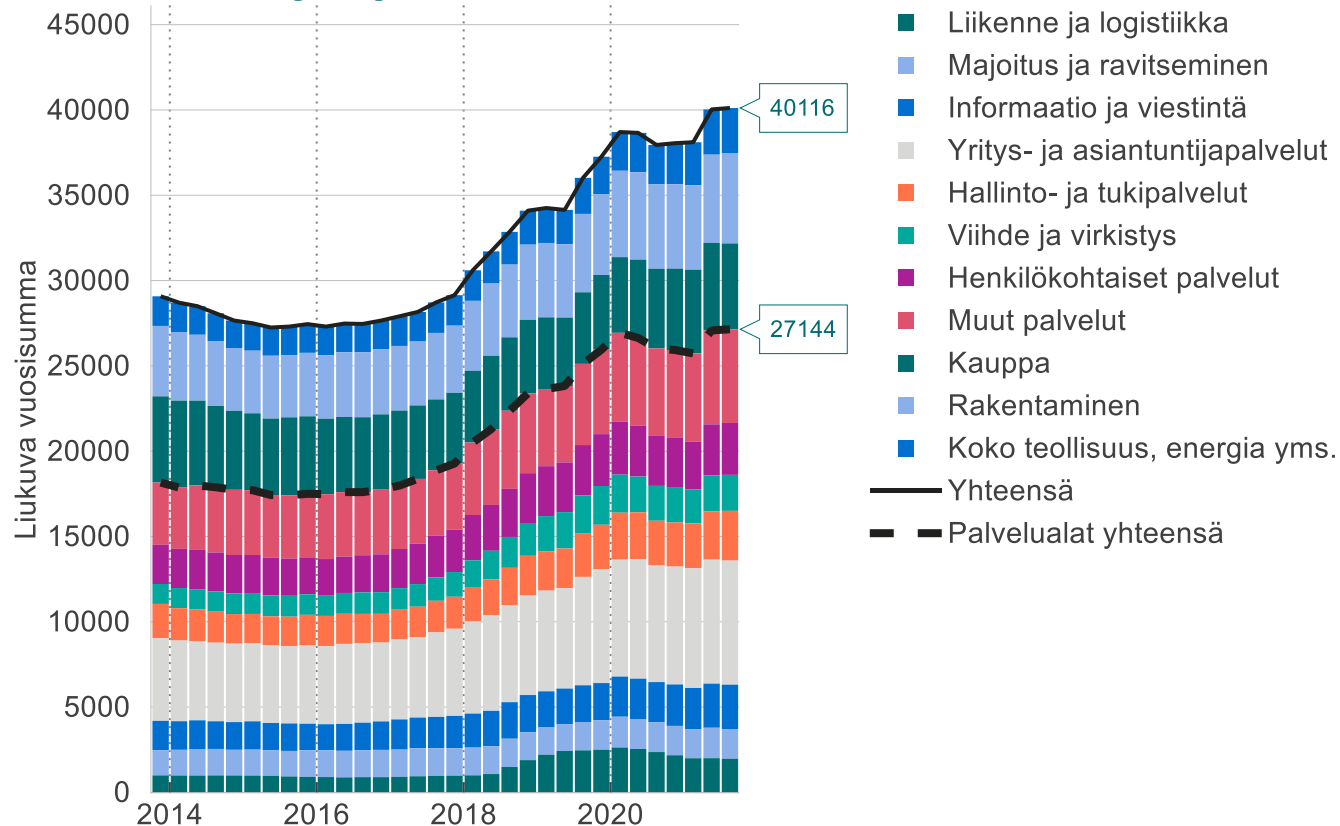
- **Palveluiden ulkomaankauppa:**

- Suomen palveluviennin arvo väheni vuonna 2020 yhteensä 16 prosentilla eikä ole edelleenkään toipunut – 2021 vienti kasvoi näillä näkymin vain pari prosenttia.
- Yhteensä palveluiden vienti muodostaa 30 % Suomen viennin arvosta ja palveluita viedään suomesta yli 150 maahan.

Uudet yritykset ja konkurssit

Uusista yrityksistä kaksi kolmasosaa palvelualoille

Aloittaneet yritykset

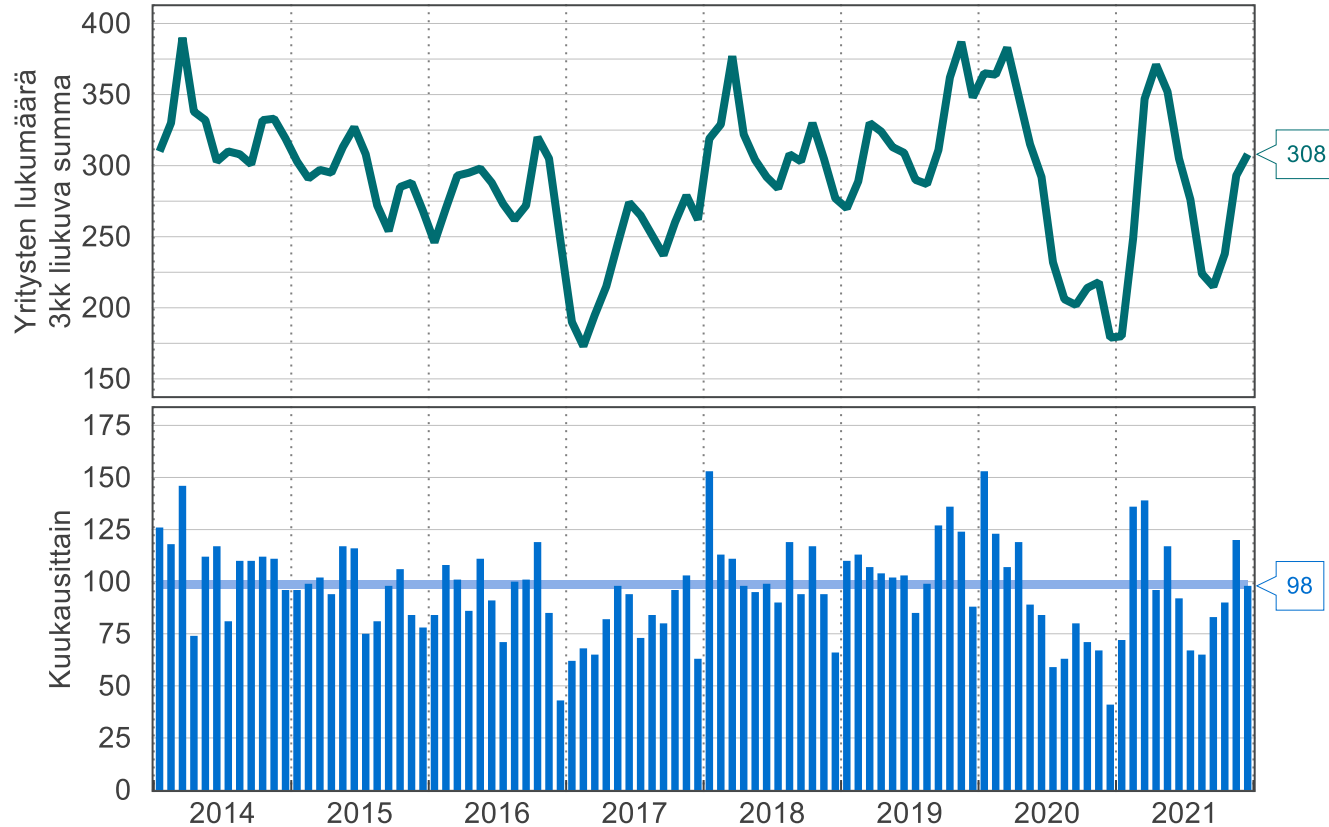

Lähde: StatFin, Macrobond, PALTA
Yritykset: TOL B-S pl. maatalous, palvelualat TOL H-S

- Uusista yrityksistä yli kaksi kolmasosaa syntyy palvelualoille.
- Pandemian alettua uusien yritysten määrä väheni, mutta kääntyi uudelleen nousuun vuoden 2021 puolella.
- Kevättä 2020 seuranneen 12 kuukauden aikana palvelualoilla aloitti yli tuhat yritystä vähemmän kuin vuotta aiemmin.
- Keskimäärin palveluyritysten määrä on kasvanut viime vuosina keskimäärin 20 000:lla vuosittain.

Konkurssit

Konkurssit palvelualoilla

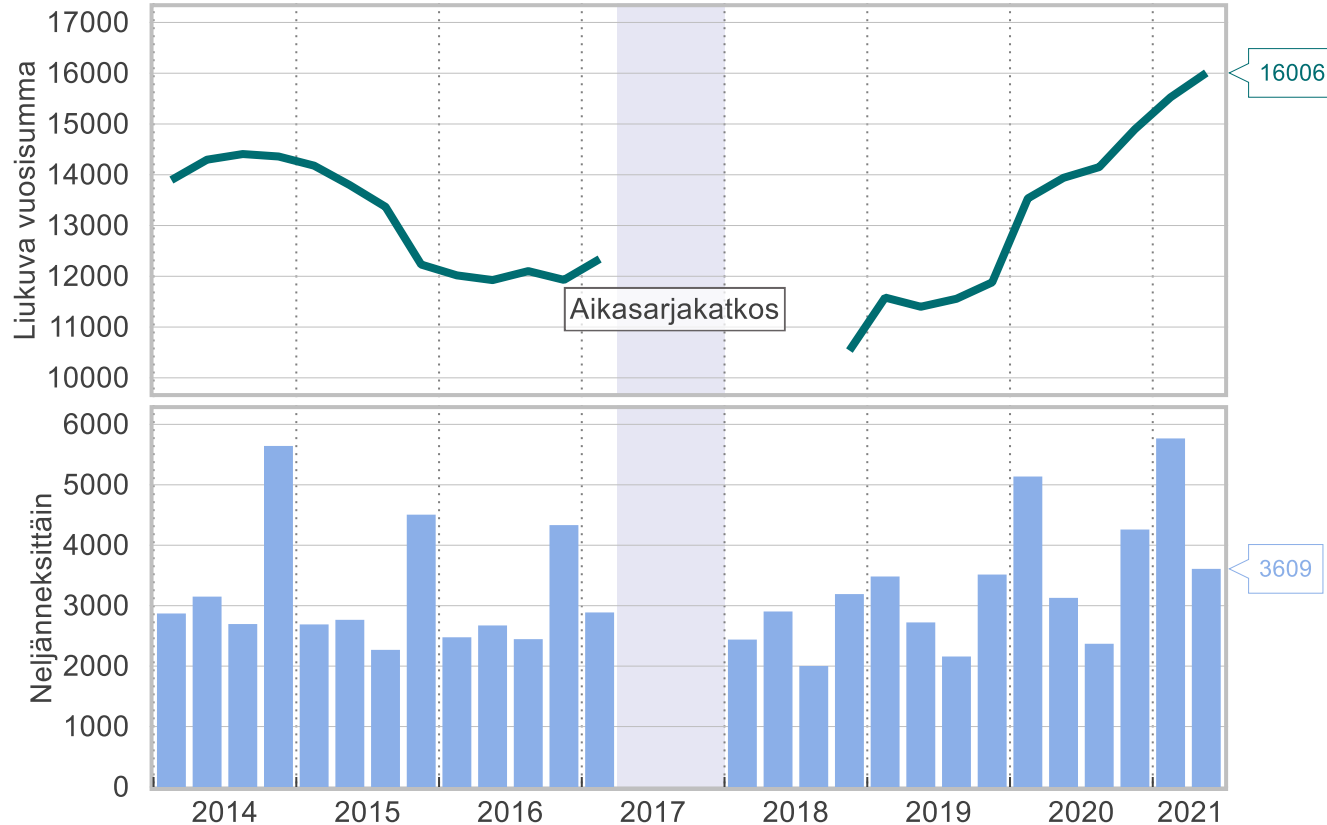

Lähde: StatFin, Macrobond, PALTA
Toimialat: HIJKLMNRS

- Konkurssien määrä väheni selvästi vuoden 2020 jälkimmäisellä puoliskolla.
- Vuonna 2021 konkurssien määrä kääntyi kasvuun: joulukuussa palvelualoilla rekisteröitiin 98 konkurssia ja edeltävinä kolmena kuukautena yhteensä 308.
- Taso on edelleen keskimääräinen, mutta konkurssien määrä tulee alkuvuonna todennäköisesti kasvamaan.

Lopettaneet yritykset

Lopettaneet yritykset palvelualoilla

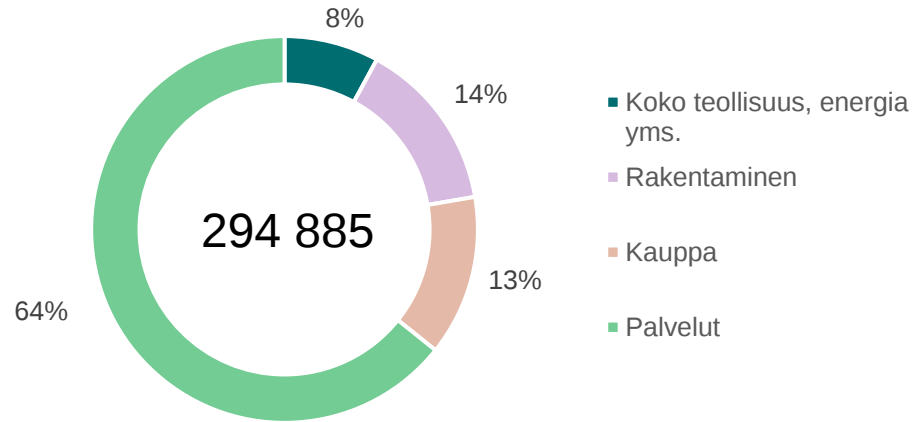

Lähde: StatFin, Macrobond, PALTA
TOL:H-S

- Lopettaneiden yritysten määrä on kääntynyt kasvuun vähentyneistä konkurssseista huolimatta.
- Edellisen vuoden aikana lopettaneiden yritysten määrä on kasvanut reilulla kahdella tuhannella.

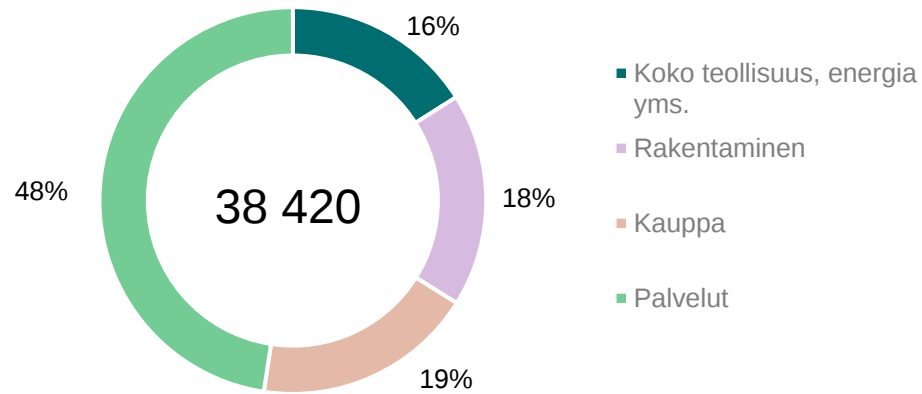
Yhteensä lähes 150 000 palvelualan yritystä

Kaikki yritykset

- Vuonna 2020 kaikista yrityksistä 64% eli lähes 190 000 oli palvelualan yrityksiä.
- Vähintään 5 henkeä työllistävistä yrityksistä palvelualan yrityksiä oli 48%, mikä vastaa yli 18 tuhatta yritystä.

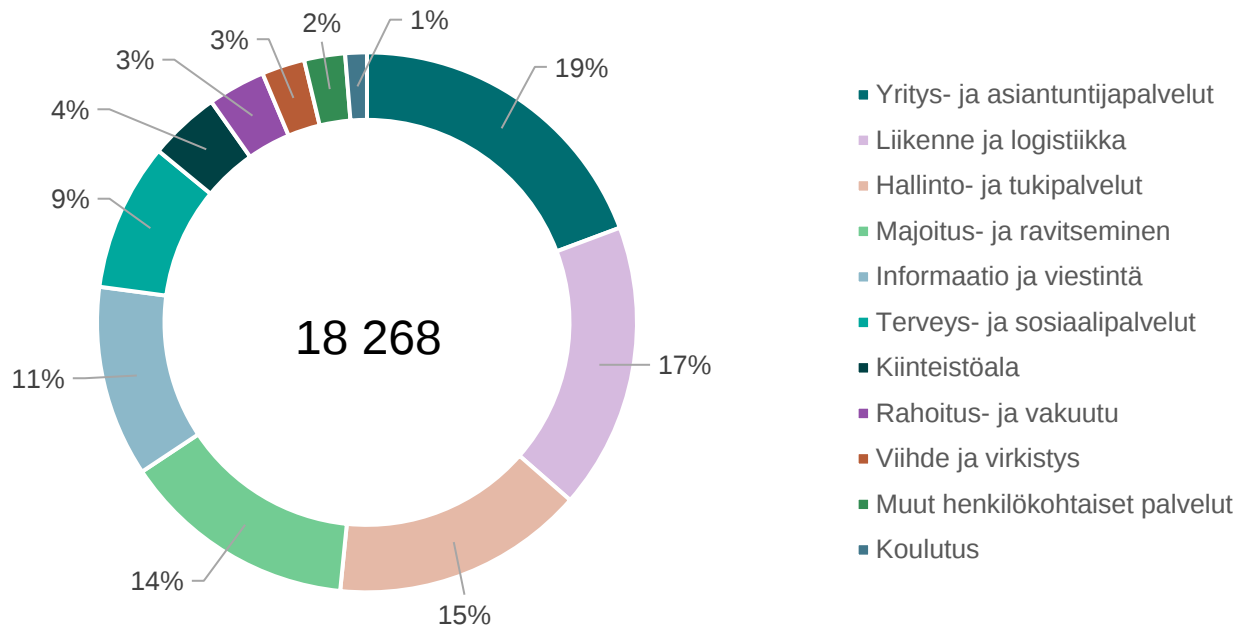
Vähintään 5 henkeä työllistävät

Lähde: Tilastokeskus, yritykset pl. maatalousyrittäjät
Palvelualat: TOL H-S, vuosi 2020

Eniten yrityksiä yritys- ja asiantuntijapalveluissa

Yritysten jakautuminen palvelualoilla
Vähintään viisi henkeä työllistävät yritykset

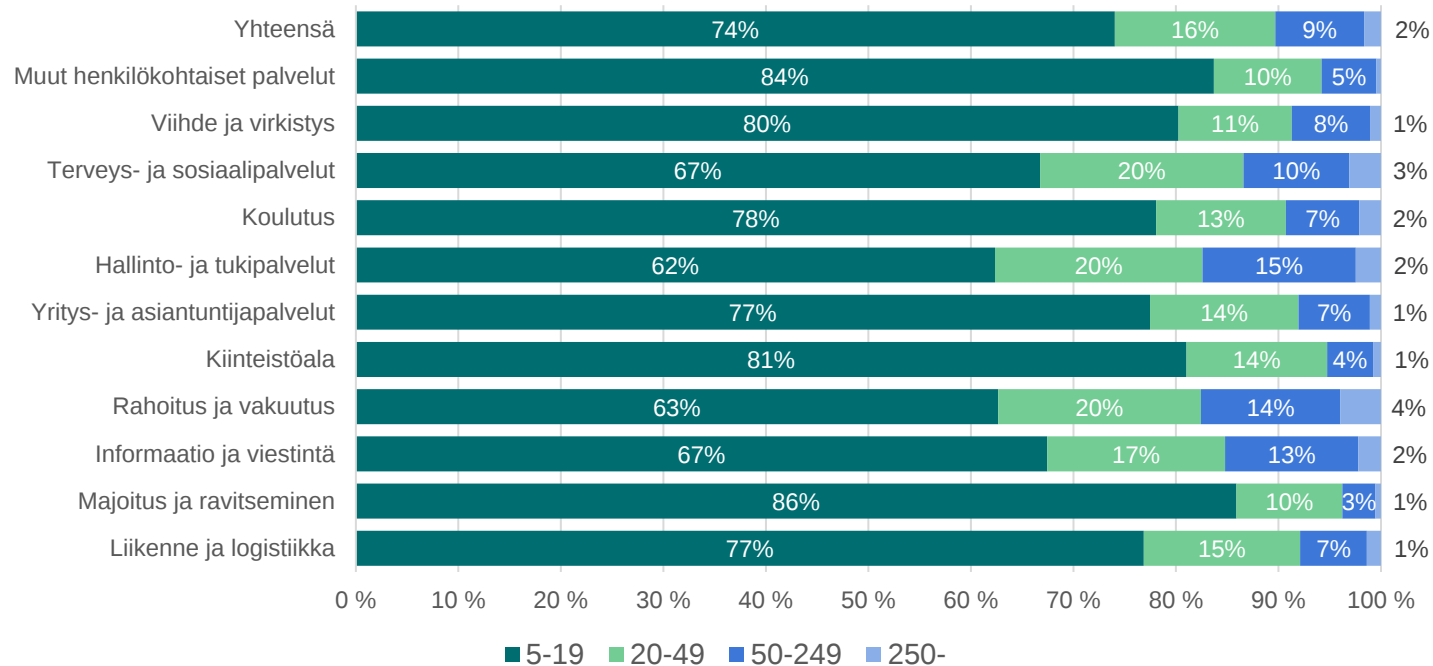

- Vähintään 5 henkeä työllistäviä palvelualan yrityksiä on eniten yritys- ja asiantuntijapalveluissa: 19% mikä vastaa reilua 3500 yritystä.
- Toiseksi eniten yrityksiä on liikenteessä ja logistiikassa: 17% eli 3100 yritystä.

Lähde: Tilastokeskus, yritykset pl. maatalousyrittäjät
Palvelualat TOL:H-S, vuosi 2020

Suuri osa palveluyrityksistä pk-sektorilla

Yritysten jakautuminen yrityskoon mukaan eri palvelualoilla

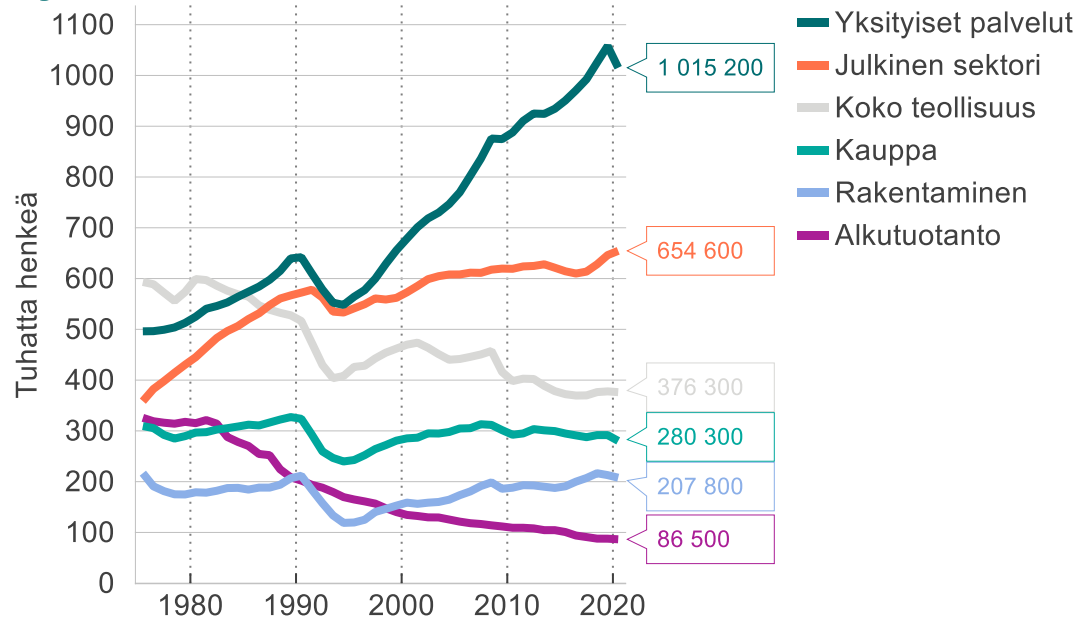
- Vuonna 2020 palvelualojen yrityksistä 98% oli pk-yrityksiä (5-249 henkeä työllistäviä). Koko yrityskannassa osuus oli sama.
- Palvelualojen osuus kaikista pk-yrityksistä (5-249) oli 48% ja suurista yrityksistä 46%.

Lähde: Tilastokeskus, yritykset pl. maatalousyrittäjät
Palvelualat: TOL:H-S, vuosi 2020

Työllisyys ja työmarkkinat

Työllisyyden kasvu yksityisten palveluiden varassa

Työllisten määrä

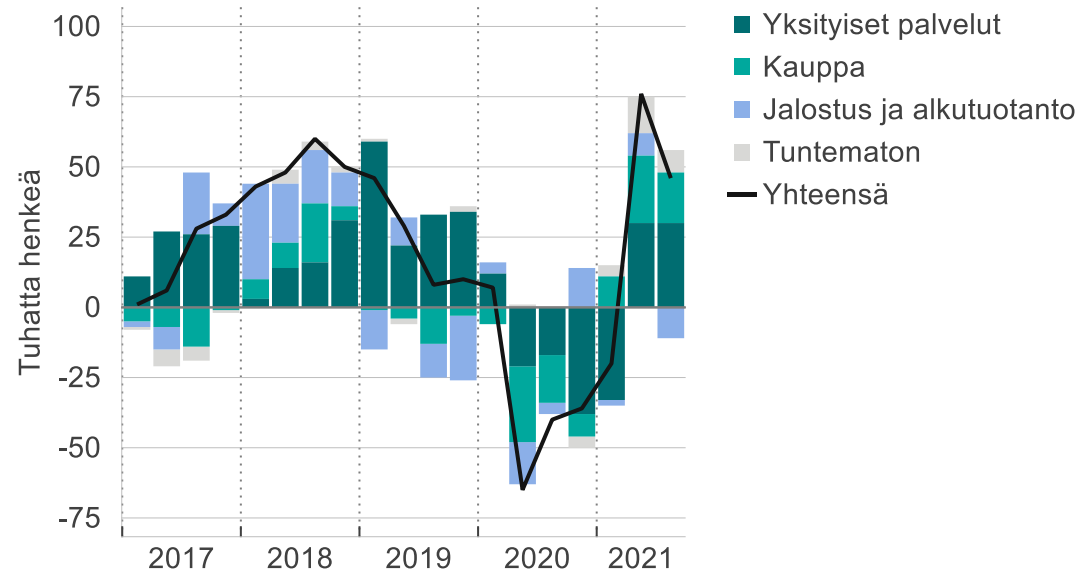
Lähde: StatFin Kansantalouden tilinpito, Macrobond, PALTA

- Elinkeinorakenteen muutos on näkynyt voimakkaasti 2000 luvun työllisyyskehityksessä: työllisyys on kasvanut käytännössä vain yksityisissä palveluissa.
- Kaikkien yksityisten palveluiden yhteenlaskettu työllisten määrä on noussut yli miljoonaan henkeen.

Koronan alkaessa kasvu sakkasi

Työllisten määrän muutos

Poislukien julkinen hallinto, koulutus ja sote

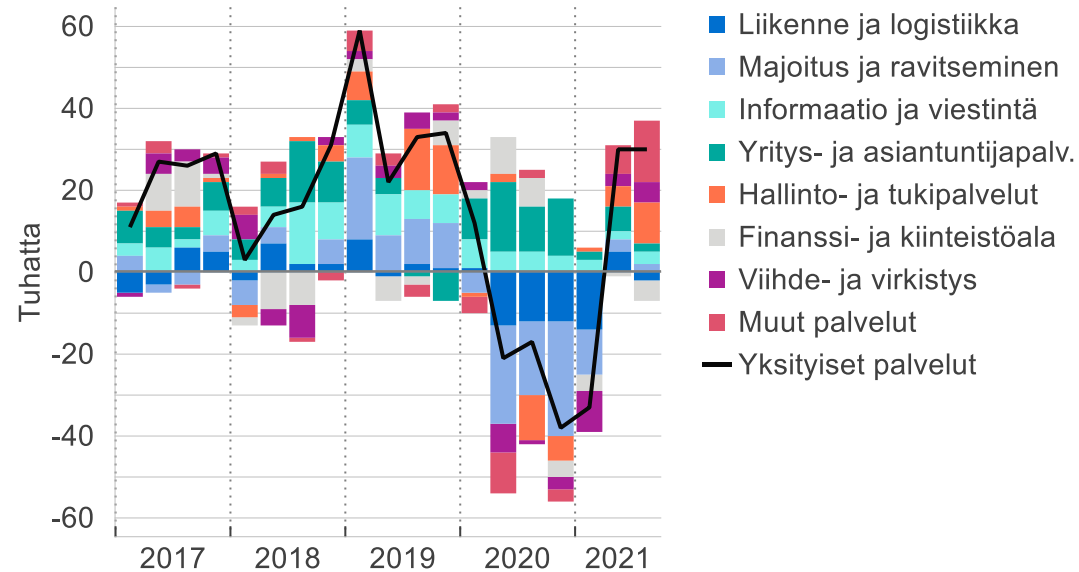
Lähde: StatFin Työvoimatutkimus, Macrobond, PALTA

- Palvelualojen työllisyyskehitys selittää suurelta osin sekä pandemiaa edeltäneen työllisyyden kasvun että sen aikaisen työllisyyden vähenemisen.
- Työllisyys alkoi toipua voimakkaasti keväällä 2021.

Palvelutoimialojen kehitys eritahtista

Työllisten määrän muutos palvelualoilla

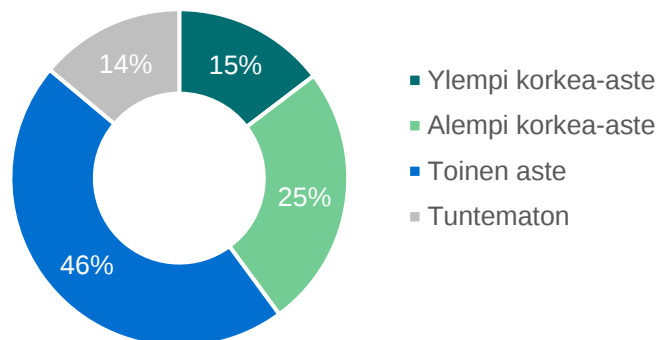
Poislukien julkinen hallinto, koulutus ja sote

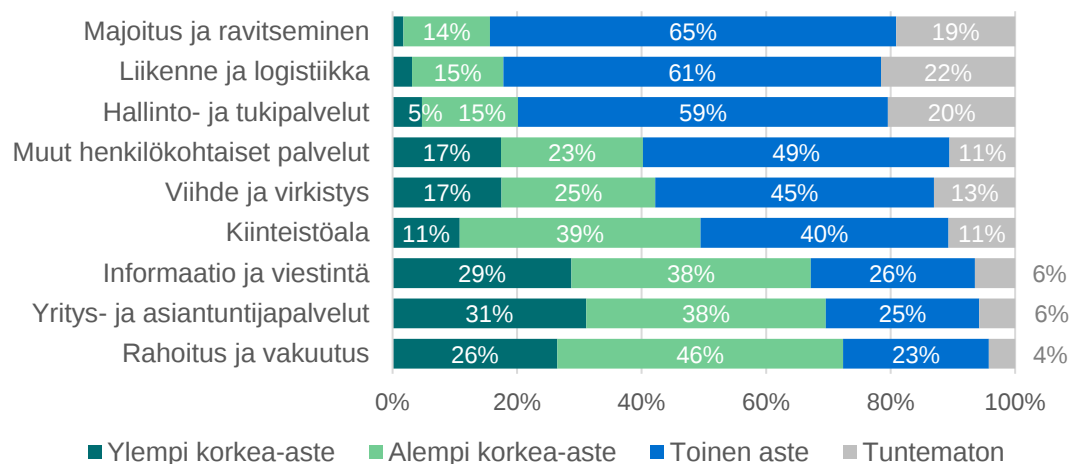
Lähde: StatFin Työvoimatutkimus, Macrobond, PALTA

- Työllisyyden kehitys palvelualoilla ja koko taloudessa on ollut epäsymmetristä.
- Asiantuntijapalveluissa työllisyys on kasvanut läpi pandemia-ajan.
- Liikkumisen, matkailun ja vapaa-ajan palveluissa työllisten määrä romahti 2020 eikä ole edelleenkään toipunut ennalleen.

Koulutusaste yksityisillä palvelualoilla, 2017

Koulutusaste aloittain

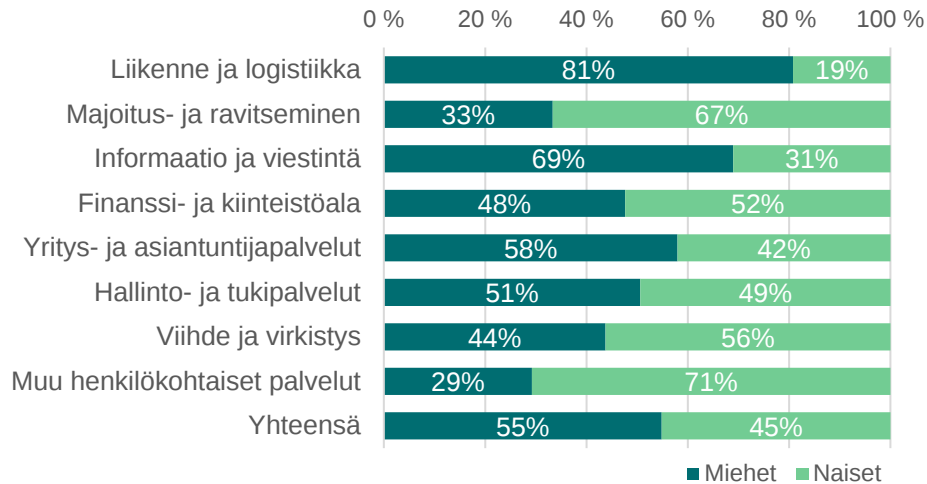

Lähde: Tilastokeskus

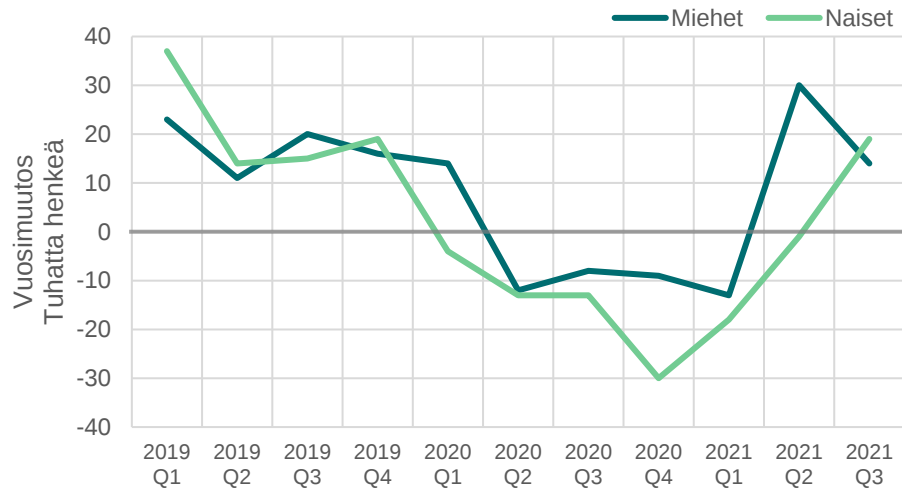
40 % palvelualojen työllisistä korkeakoulutettuja

- Kaikkiaan palvelualojen työllisistä 40% on korkeasti koulutettuja: 15% ylempään korkea-asteeseen ja 25% alemman korkea-asteeseen suorittaneita. Toisen asteen koulutuksen käyneitä on 46%.
- Alakohtaiset erot ovat suuria. Koulutusaste on matalin majoituksessa ja ravitsemuksessa sekä liikenteessä ja logistiikassa.
- Korkeimmin koulutettuja ovat asiantuntijapalveluiden työntekijät.

Työllisten sukupuolijakauma eri palvelualoilla

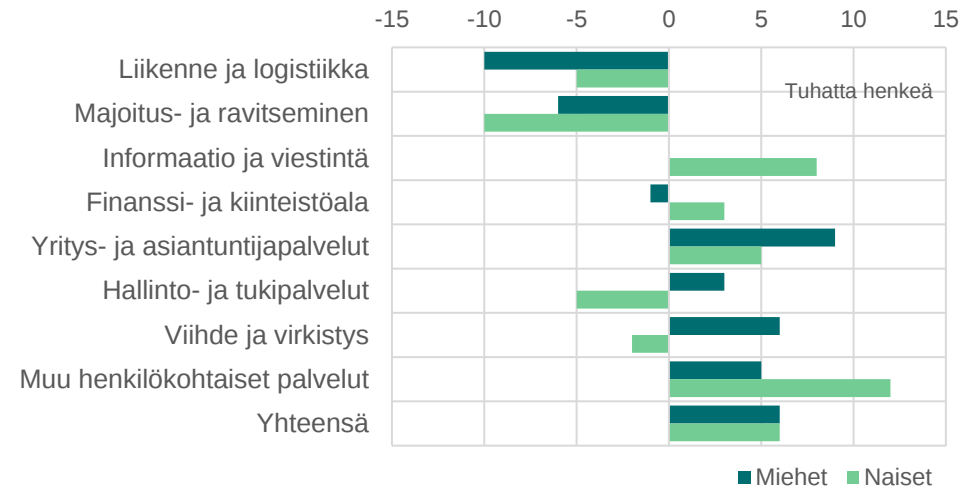

Palvelualojen työllisten määrän muutos

Lähde: Tilastokeskus

Työllisten määrän muutos 2019Q3-2021Q3

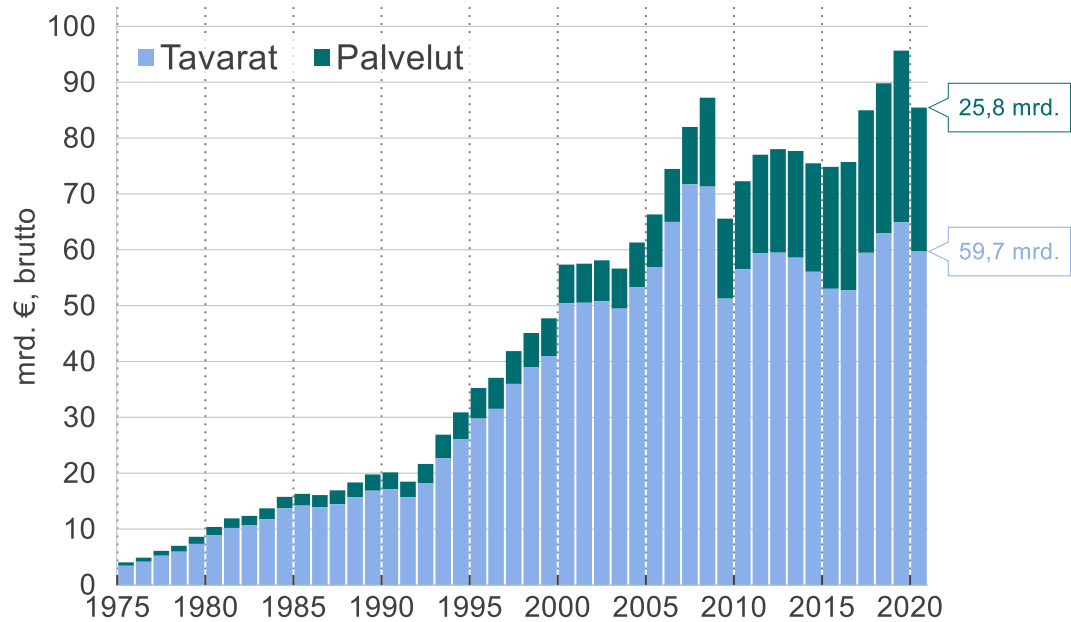

- Palvelualojen työllisistä 55% on miehiä ja 45% naisia.
- Henkilökohtaiset palvelut sekä majoitus ja ravitseminen ovat naisvaltaisimpia aloja. Voimakkaimmin sukupuolittunut ala on liikenne ja logistiikka, jonka työllisistä 81% on miehiä.
- Koko taloudessa pandemia heikensi erityisesti naisten työllisyyttä.
- Miesten työllisyyttä heikentää erityisesti liikenteen ja logistiikan hidas toipuminen.

Palveluiden ulkomaankauppa

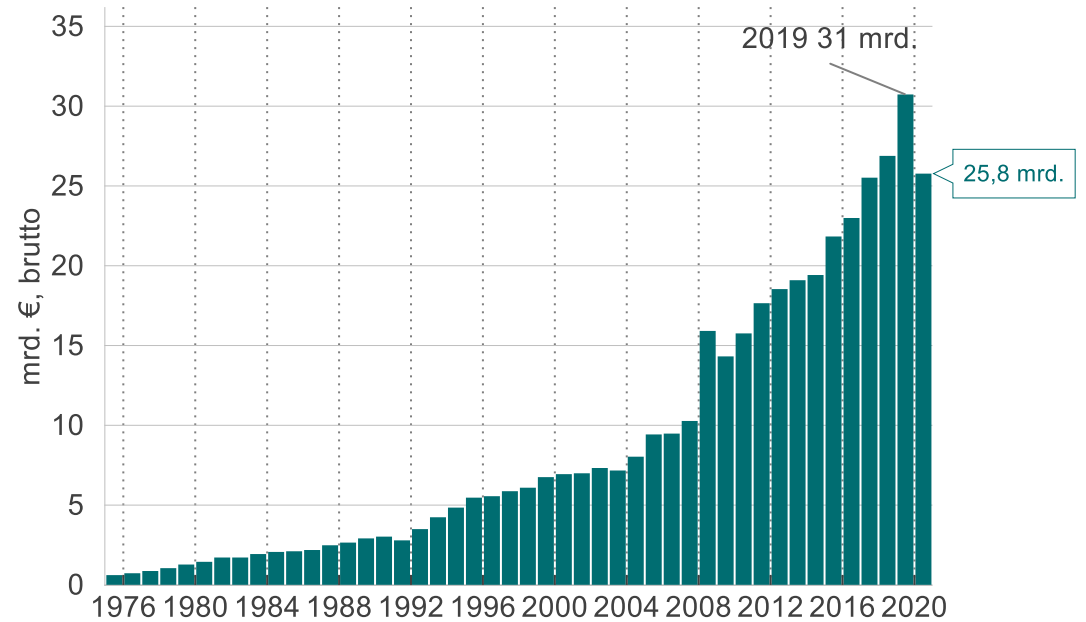
Korona romahdutti palveluiden viennin

Vienti

Lähde: Statistics Finland, Macrobond, PALTA

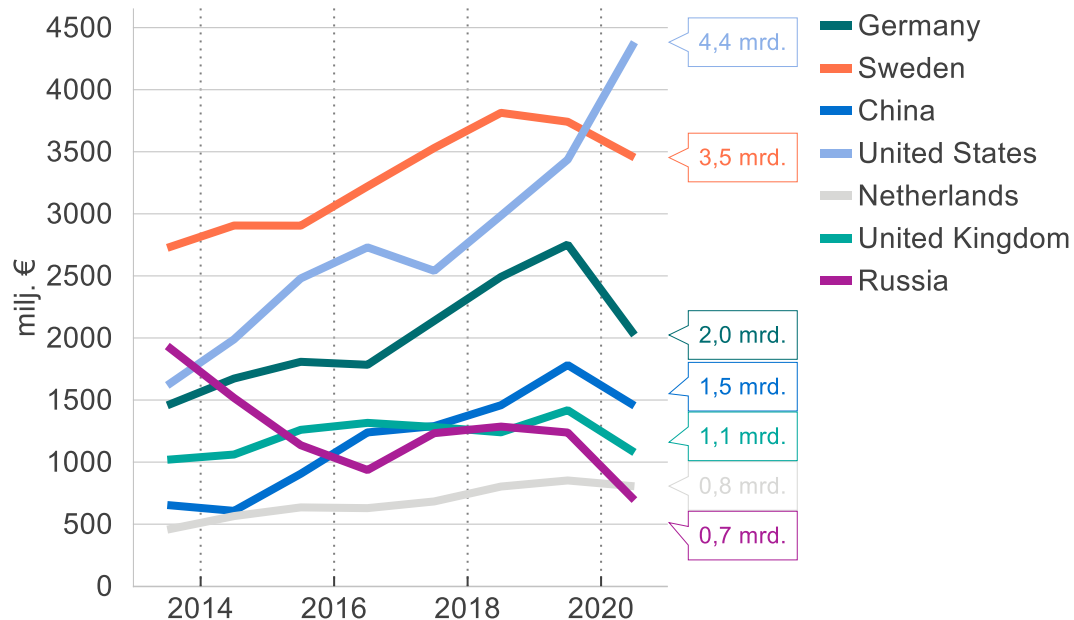
Palveluvienti

Lähde: StatFin, Macrobond, PALTA

USA suurin palveluvientimaa Suomelle

Palveluviennin suurimmat kohdemaat

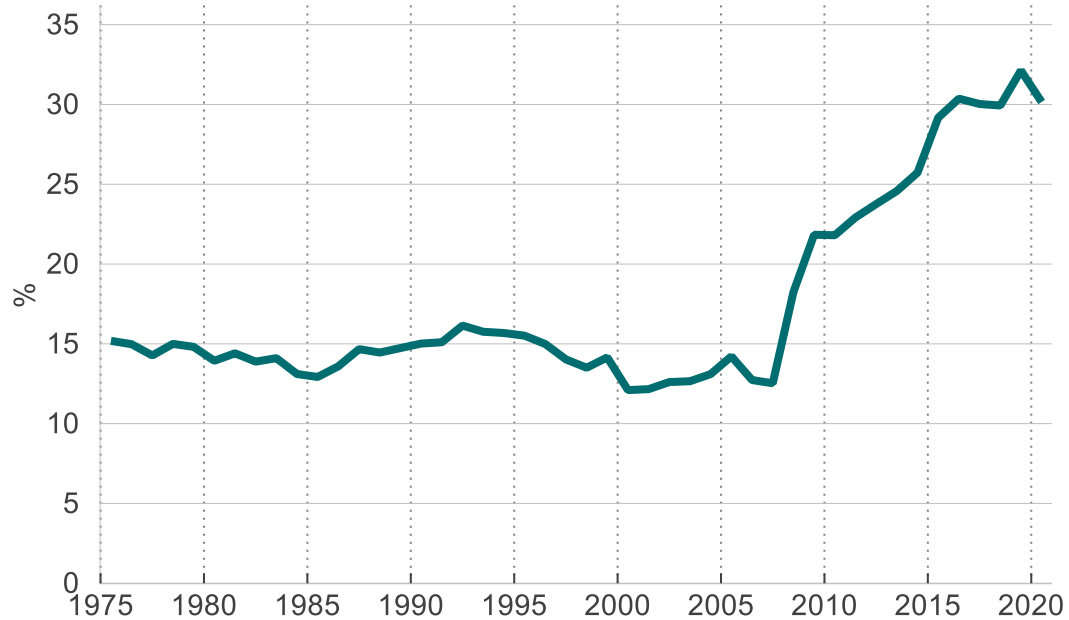

Lähde: StatFin, Macrobond, PALTA

- 2020 Suomesta vietiin palveluita yli 150 maahan.
- USA on noussut palveluviennin suurimmaksi kohdemaaksi – vienti 4,4 mrd. vuonna 2020.
 - USA:han viedään erityisesti ICT-palveluita.
- Matkailun ja kuljetuspalveluiden korona-aikainen väheneminen näkyy erityisesti Kiinan ja Venäjän viennissä.
- Kuljetuspalveluiden ja matkailun tuloja menetetään edelleen lähes 1,5 mrd. euroa vuosineljänneksessä.
- Muiden palveluiden, kuten erilaisten liike-elämän palveluiden, ICT-palveluiden ja tuotannollisten palveluiden vienti on toipunut pandemiaa edeltävälle tasolle.

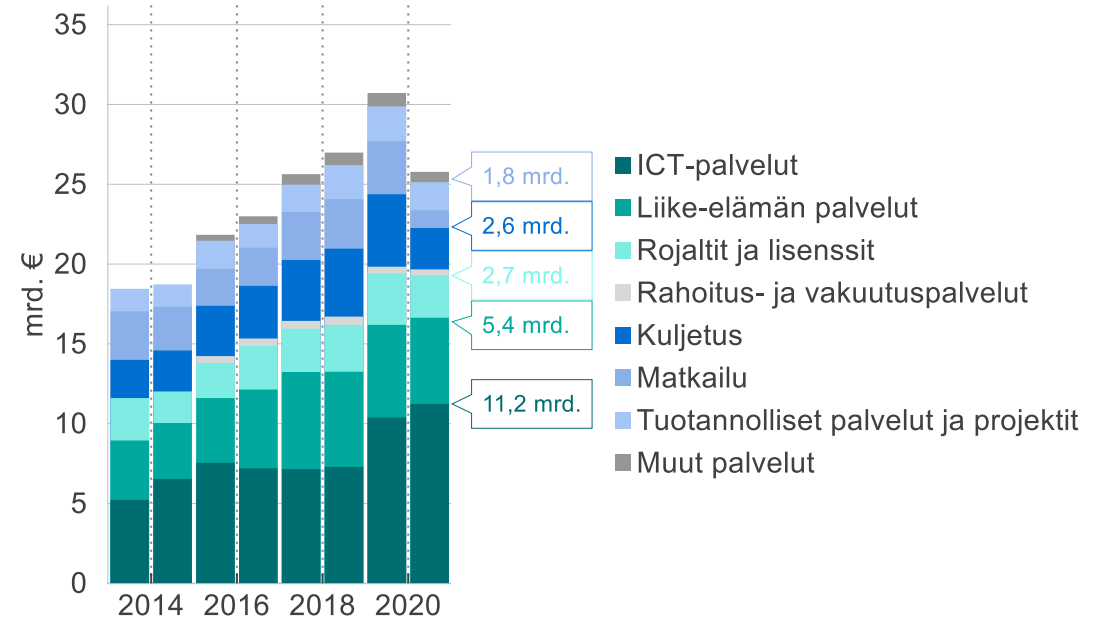
Palveluiden osuus viennin arvosta 30 %

Palveluiden osuus koko viennin arvosta

Lähde: StatFin, Macrobond, PALTA

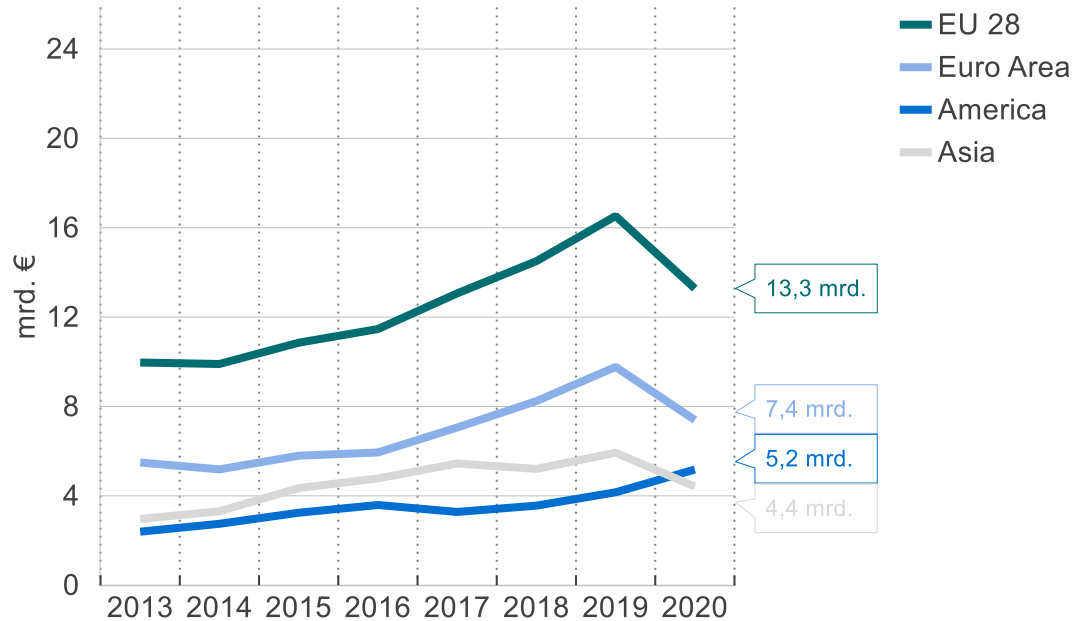
Palveluvienti

Lähde: StatFin, Macrobond, PALTA

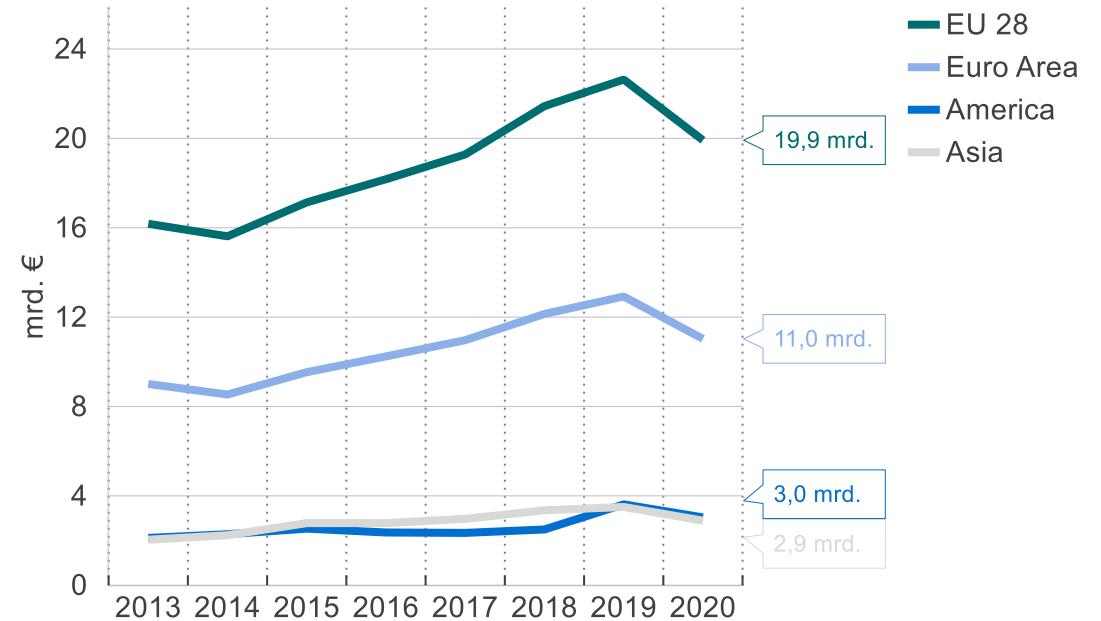
Eniten palveluvientiä ja -tuontia EU-alueelle

Palveluiden vienti

Lähde: StatFin, Macrobond, PALTA

Palveluiden tuonti

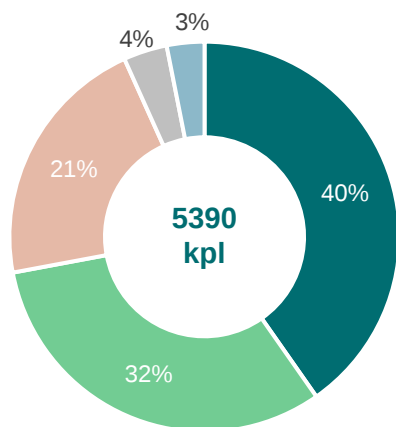

Lähde: StatFin, Macrobond, PALTA

Suomalaiset tytäryhtiöt ulkomailla

Suomalaiset tytäryhtiöt ulkomailla

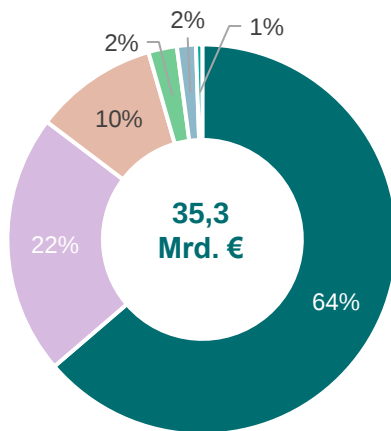
Yritysten lukumäärä, osuus toimialoittain %

■ Teollisuus ■ Palvelut ■ Kauppa ■ Rakentaminen ■ Muut

Palvelualan tytäryhtiöiden liikevaihto

Osuus toimialoittain %

- Rahoitus- ja vakuutus toiminta (K)
- Liike-elämän palvelut ja kiinteistöala (L, M ja N)
- Informaatio ja viestintä (J)
- Liikenne ja logistiikka (H)
- Majoitus- ja ravitsemistoiminta (I)
- Muut palvelut (P, Q, R ja S)

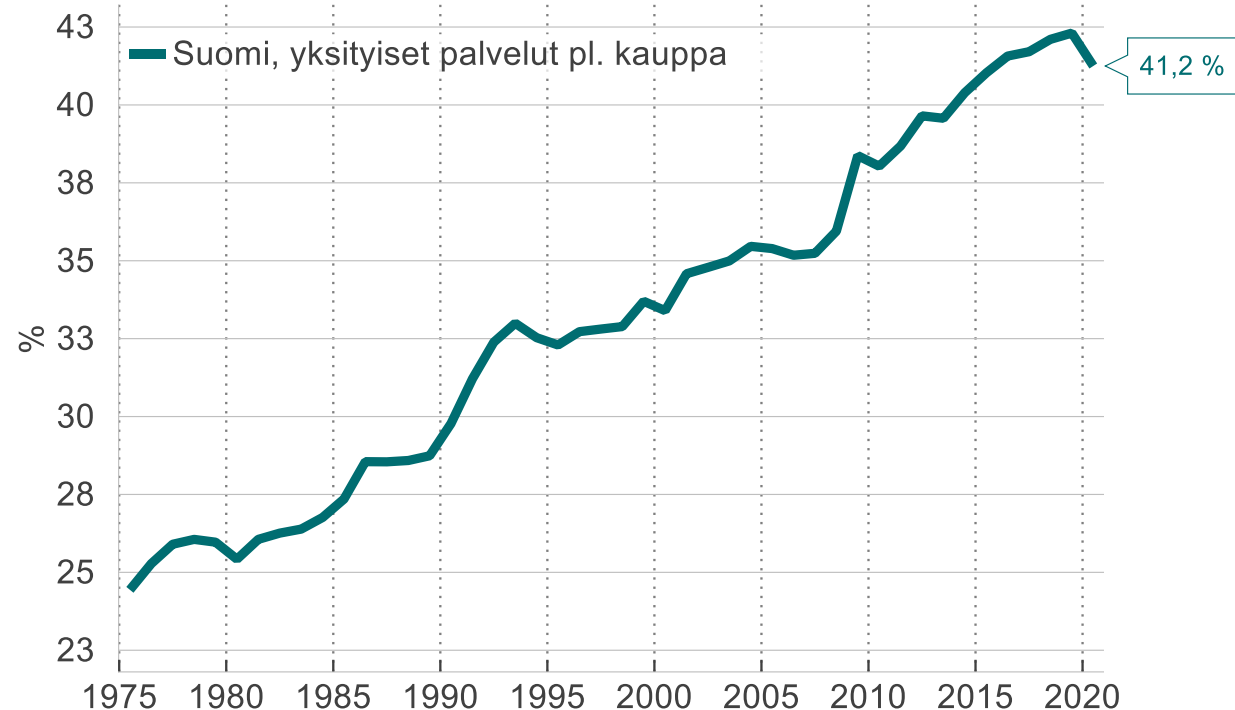
Lähde: Tilastokeskus, 2019
Palvelut = TOL:H-S

- Vuonna 2019 Suomalaisilla yrityksillä oli yhteensä 5390 ulkomaista tytäryhtiötä. Näistä 32% eli 1713 oli palvelualan yrityksiä.
- Palvelualojen tytäryhtiöiden 35 mrd. euron liikevaihdosta 64% syntyi rahoitus- ja vakuutus alalla.

Elinkeinorakenteen muutos

Palveluiden osuus BKT:stä kasvanut merkittävästi

Osuus bruttokansantuotteesta

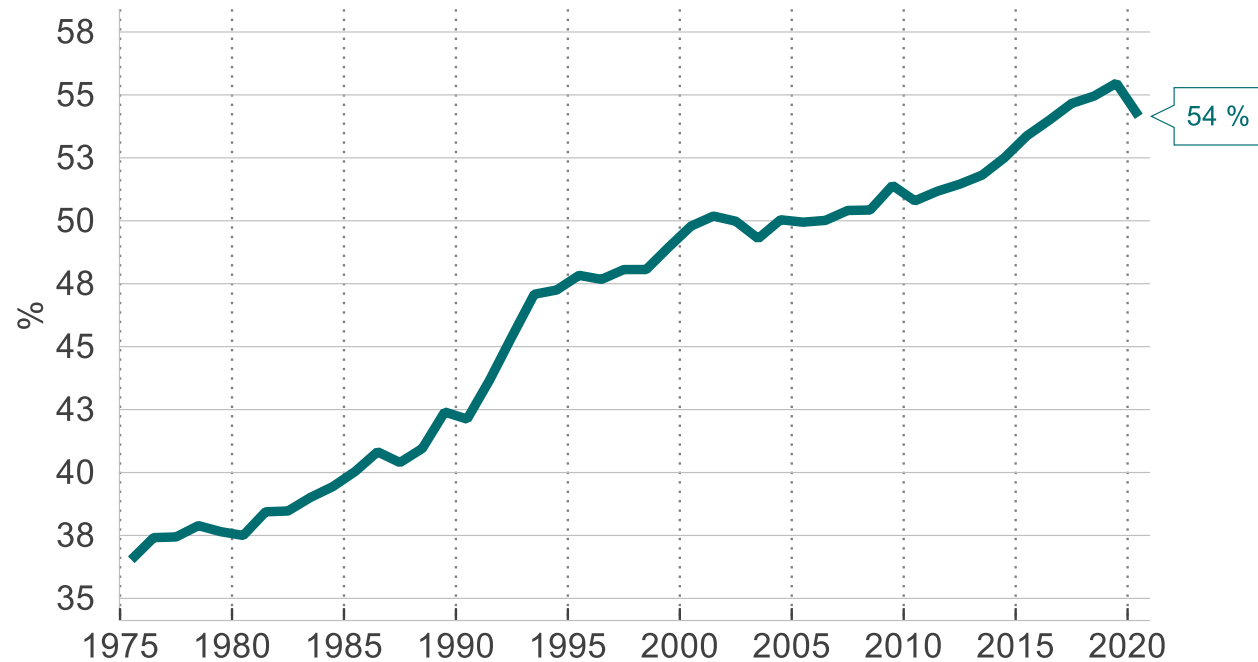

Lähde: StatFin, SCB, Macrobond, PALTA

- Yksityisten palveluiden osuus bruttokansantuotteesta on noussut 1980-luvun reilusta 25 prosentista yli 40 prosenttiin.

Kotitalouksien kulutuksesta yli puolet on palveluita

Palveluiden osuus kotitalouksien kulutuksesta

Lähde: StatFin, Macrobond, PALTA

- Palveluiden osuus kotitalouksien kulutuksessa on noussut mm. elintason kasvun, kulutustottumusten muutosten ja talouden palveluvaltaistumisen seurauksena.

Lisätiedot

Pääekonomisti Martti Pykäri,
puh. 044 363 9353 / martti.pykari@palta.fi / Twitter: @MPykari